

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1602
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.01.2026/61
Karar Numarası : 2026/4
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Beylikdüzü İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın özel gereksinimli oğlunun engellilik temelinde ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Oğlu ...'ın dil gelişim geriliği ve hafif düzeyde otizm spektrum bozukluğu tanısı bulunduğunu, bu nedenle ana sınıfının birinci döneminde ... İlköğretim Okulunda kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim aldığı,

b. Yeni taşındıkları bölgede bulunan ... Anaokuluna kayıt için görüşmeye gittiklerinde Okul müdürünün “*Hareketli çocuklar kaynaştırmada başarılı olamıyor.*”, “*Özel çocukların kaynaştırmada devam etmesi bir hayal.*”, “*Kolaylaştırıcı kişi diye bir şey yok, yapabiliyorsa tek başına yapsın.*”, “*Ben Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) müdürünü ararım, o benim arkadaşım.*” şeklinde söylemlerde bulunduğunu, görüşme sonrasında 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 11’inci maddesi doğrultusunda ulusal adres veri tabanındaki yerleşim yeri adres bilgileri esas alınarak ve çocuğun üstün menfaati gözetilerek oğlunun kayıt işlemlerinin gerçekleştirildiğini,

c. Eğitsel değerlendirme için 5/3/2025 tarihinde Beylikdüzü RAM’a gittiklerini, ancak değerlendirmenin yapıldığı odanın dikkat dağıtıcı unsurlar içerdiğini, gerekli materyallerin bulunmadığını, dolayısıyla oğlunun sağlıklı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

bir değerlendirme sürecinden geçmediğini, bunun bir sonucu olarak oğlunun kaynaştırma eğitimi yerine özel eğitim ana sınıfına yönlendirildiğini, ancak ... Anaokulunda özel eğitim ana sınıfı bulunmadığını, bununla birlikte Okul müdürünün daha önce yedi yıl Beylikdüzü RAM’da müdür yardımcısı olarak görev yaptığını, dolayısıyla eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine müdahil olduğunu,

ç. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) aracılığıyla test odasının uygun hâle getirilerek oğlunun yeniden değerlendirilmesi talebinde bulunduğunu, ancak muhatabın 26/3/2025 tarihli cevabında “Okul müdürlüklerinde özel eğitim öğrencileri için iş ve işlemler RAM değerlendirme raporu doğrultusunda yürütüldüğünden başvurunuza işlem tesis edilememiştir.” şeklinde beyanda bulunduğunu,

d. Okula kayıt sonrasında kaynaştırma eğitimine yönlendirilmesi kararı olmadığı için oğlunun fiilen eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmasına izin verilmediğini, bununla birlikte ... Anaokuluna Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) toplantısı yapılması için 27/3/2025 tarihli dilekçe sunduğunu, ancak söz konusu dilekçede “Öğrencimiz ... kayıt işleminin tamamlanmasının ardından fiilen okulumuzdaki eğitim faaliyetlerine hiç devam etmediğinden (...) BEP toplantısı düzenlenememiştir.” cevabının verildiğini,

e. Diğer oğlunda ise otizmden daha hızlı gelişen ... gen bozukluğu (... Sendromu) tespit edildiğini, genetik uzmanının özel eğitim ana sınıfına yönlendirilen oğlu ...'ın da aynı tanıya sahip olabileceğini ifade ettiğini, bu nedenle muhataba 29/4/2025 tarihli yeni bir dilekçe sunduklarını, dilekçeye 10/4/2025 tarihli uzman hekim görüşünü de eklediklerini, ancak raporun diğer oğluna ait olduğu gerekçesiyle taleplerinin reddedildiğini,

f. Oğlunu ilk kez 21/4/2025 tarihinde Okula götürdüğünü, ancak sınıf öğretmeninin “23 Nisan kutlamasında ...'yı okula getirmeyin, ilgilenemeyeceğim.” dediğini, eşinin kolaylaştırıcı kişi olarak Okulda bulunmasına ilişkin olarak ise “Burada MEB’in kuralları değil, bu okulun kendi kuralları geçerli. Sizi okulda istemiyorum.” ifadelerini kullandığını, çıkış saatine 20 dakika varken “Çocuğu da alın gidin.” dediğini, konuya ilişkin dilekçe vereceklerini ifade etmeleri üzerine öğretmenin “Sizi de, dilekçenizi de almayacağım.” şeklinde beyanda bulunduğunu,

iddia etmiştir.

3. Muhaptan alınan yazılı görüşte muhatap özetle:

a. Kayıt esnasında başvuranın eşinin oğluyla birlikte sınıfa girmek istediğini, bunun eğitim açısından uygun olmadığı belirtilerek talebin reddedildiğini, ancak başvuranın eşinin tepki gösterdiğini ve oğluna kendisinin gölge öğretmenlik yapabileceğini söylediğini; Okulun gölge öğretmenlik uygulamasının geçerli olmadığını, bunun yerine kolaylaştırıcı kişi uygulamasının bulunduğunu, ancak söz konusu uygulama için de başvuranın oğlunun kaynaştırma raporu olması gerektiğinin açıklandığını; ayrıca RAM müdürüyle telefon görüşmesi yapılarak konu hakkında bilgi alındığını;

b. 22/4/2025 tarihinde BEP geliştirme biriminin toplanarak çalışma planı hazırladığını, ancak başvuranın oğlunun 22/4/2025 tarihinden sonra yalnızca üç gün okula geldiğini ve her gelişinde ortalama bir saat sınıfta kaldığını,

c. Başvuranın iddialarının aksine sınıf öğretmeninin başvuranın oğlunun 23 Nisan törenine katılmasını önerdiğini, ancak başvuran ve eşinin bunu kabul etmediğini, başvuranın eşinin ders esnasında koridorda

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

beklediğini, bunun öğrenci güvenliği ve eğitim ortamı açısından uygun olmadığının bildirildiğini, velilerin ders saatlerinde okul girişinde beklemesi gerektiğinin söylendiğini, başvuranın Okul idaresine ve öğretmene yönelik olarak *“Sizi şikayet ederim, sizinle uğraşırım.”*, *“Sen ne anlıyorsun da konuşuyorsun? Hem iş bilmiyorsun hem de her gün okula içip sarhoş geliyorsun.”*, *“Sen kim oluyorsun, benim okulda beklememi engelleyemezsin.”* gibi ifadeler kullandığını, telefonla görüntü kaydı almaya çalıştığını, aynı gün Okul müdür yardımcısı ve personele yönelik ifadeleri nedeniyle özür dilediğini,

belirtmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte başvuran özetle:

a. Okula sunulan 26/3/2025 tarihli “BEP Toplantı Talebi” ve “Evrak Gönderimi Hakkında Bilgi Talebi” konulu iki dilekçenin sistem arızası gerekçesiyle ertesi gün işleme alındığını, Okul müdürünün Beylikdüzü RAM’daki bazı kişilerle görüşerek süreci birlikte planlayabilmek amacıyla dilekçelerin işleme alınmasını geciktirdiğini,

b. Muhatap tarafından oğlunun devamsızlığı sebebiyle BEP hazırlanamadığının belirtildiğini, ancak BEP hazırlığının yapılmasını değil, BEP sürecinin ilk aşaması olan toplantının gerçekleştirilmesini talep ettiklerini, kaldı ki oğlunun devamsızlığına ilişkin olarak İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne, Kaymakamlığa ya da Bakanlığa Okul tarafından resmî bir bildirimde bulunulmadığını,

c. Yaşanan tartışmaların ardından sınıf değişikliği talebinde bulunduklarını, ancak bu dilekçenin de 23 Nisan etkinlikleri gerekçe gösterilerek işleme alınmadığını,

ifade etmiş ve iddialarını yinelemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde:

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” hükmü bulunmaktadır.

6. Anayasa’nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42’nci maddesinde:

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. (...)” hükmü yer almaktadır.

7. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinde:

“d)Doğrudan ayrımcılık, bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi, (...) f)Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi” ifade

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

eder." hükmü yer almaktadır.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesinde:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (...)" hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Kanun'un "*Ayrımcılık türleri*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında ayrımcılık türleri:

"a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık." olarak sayılmıştır.

10. Mezkûr Kanun'un "*Ayrımcılık yasağının kapsamı*" başlıklı 5'inci maddesinde:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkra da belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür." şeklinde öngörülmüştür.

11. Mezkûr Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, "*Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

12. Mezkûr Kanun'un "*İspat yükü*" başlıklı 21'inci maddesinde:

"(1) Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir." hükmü bulunmaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "*Ayrımcılık yasağı ihlallerinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü içermektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre, "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep ederler. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi halinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hallerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” şeklindedir. Dosya kapsamında başvuran tarafından sunulan belgelerden, başvuranın oğlu hakkında ... Hastanesi tarafından düzenlenen 7/7/2023 tarihli Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu'ndan (ÇÖZGER), çocuğun hareket gelişimi ve dil-konuşma-iletişim gelişimi alanında özel gereksinimi ile çocuk/genç psikiyatrisi alanında özel gereksinimi olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu değerlendirilmektedir.

14. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında *“İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.”* hükmü bulunmaktadır. Dosyaya sunulu belgelerden, başvuran tarafından muhataba CİMER aracılığıyla 22/3/2025 tarihinde başvuru yapıldığı ve muhatap Kurum tarafından 26/3/2025 tarihinde *“Sayın başvuru sahibi, okul müdürlüklerinde özel eğitim öğrencileri için iş ve işlemler RAM değerlendirme raporu doğrultusunda yürütüldüğünden başvurunuzda işlem tesis edilememiştir.”* şeklinde cevap verildiği görülmüştür. Dolayısıyla 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilerek başvurunun esas incelemesi yapılabileceği kanaatine varılmıştır.

15. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 2'nci maddesi, *“Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu Beyanname ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.”* hükmünü içermektedir. Benzer şekilde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde de *“Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”* şeklinde öngörülmüştür.

16. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38]. Ayrımcılık yasağı, BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesinde *“Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayrım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.”* şeklinde yer almaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak şeklinde tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpysz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM'e göre, farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip değilse yani meşru bir amaç gütmüyorsa veya muamele kapsamında kullanılan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcı bir nitelik kazanmaktadır (AİHM, *Mazurek/Fransa*, B. No: 34406/97, 1/5/2020, para. 48).

18. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılamayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

19. Engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı, uluslararası ve ulusal mevzuat ile teminat altına alınmıştır. BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme'nin (EHİS) "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesine göre engelliliğe dayalı ayrımcılık; siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamakta olup ayrıca makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dâhil her türlü ayrımcılığı kapsamaktadır. Sözleşme'nin "*Ayrımcılık Yapılmaması ve Eşitlik*" başlıklı 5'inci maddesinde Taraf Devletlerin herkesin hukuk önünde ve karşısında eşit olduğunu ve ayrımcılığa uğramaksızın hukuk tarafından eşit korunma ve hukuktan eşit yararlanma hakkına sahip olduğunu kabul ettiği, engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasakladığı ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına aldığı belirtilmiştir.

20. Ulusal düzenlemeler kapsamında ise engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı başta 1982 Anayasası olmak üzere 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 6701 sayılı Kanun ile güvence altına alınmıştır. 5378 sayılı Kanun'un "*Genel esaslar*" başlıklı 4'üncü maddesinde engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı, engellilere yönelik temel politikaların temel esasının ayrımcılıkla mücadele etmek olduğu belirtilmiştir. Nitekim 5378 sayılı Kanun'un "*Ayrımcılık*" başlıklı 4/A maddesinde, "*Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır. Eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınır. Engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.*" şeklinde öngörülmüştür.

21. Somut olayda başvuran; dil gelişim geriliği ve hafif düzeyde otizm spektrum bozukluğu tanılı oğlu ...'ın ... İlköğretim Okulunda kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim aldığını, yeni taşındıkları bölgede bulunan ... Anaokulunda oğlunun kaynaştırma eğitimi almasını istediklerini, ancak okul müdürünün "*Hareketli çocuklar kaynaştırmada başarılı olamıyor.*", "*Kolaylaştırıcı kişi diye bir şey*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

yok.” şeklinde söylemlerde bulunduğunu, yine de görüşme sonrasında oğlunun ... Anaokuluna kaydının yapıldığını, Beylikdüzü RAM'da eğitsel değerlendirmenin yapıldığı odanın dikkat dağıtıcı unsurlar içerdiğini ve gerekli materyallerin bulunmadığını, dolayısıyla oğlunun sağlıklı bir değerlendirme sürecinden geçemediğini, bunun bir sonucu olarak oğlunun kaynaştırma eğitimi yerine özel eğitim ana sınıfına yönlendirildiğini, Okul müdürünün daha önce yedi yıl Beylikdüzü RAM'da müdür yardımcısı olarak görev yaptığını, dolayısıyla eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine müdahil olduğunu, bununla birlikte RAM kararına itiraz ettikleri dilekçeye verilen 18/3/2025 tarihli cevap yazısında özel eğitim ana sınıfına yönlendirme kararının gerekçesinin açıklanmadığını, 27/3/2025 tarihli BEP toplantı talebine ise oğlunun okula hiç gelmediği gerekçesiyle olumsuz cevap verildiğini, ayrıca diğer oğlunda otizmden daha hızlı gelişen ... gen bozukluğu tespit edildiğini, genetik uzmanının ...'ın da aynı tanıya sahip olabileceğini ifade ettiğini, bu nedenle 29/4/2025 tarihinde muhataba yeni bir dilekçe sunduklarını, ancak raporun diğer oğluna ait olduğu gerekçesiyle taleplerinin reddedildiğini, son olarak 21/4/2025 tarihinde sınıf öğretmeninin 23 Nisan törenine oğlunun getirilmemesini istediğini, eşinin kolaylaştırıcı kişi olarak okulda bulunmasına “*Bu okulun kendi kuralları geçerli, sizi istemiyorum.*” diyerek karşı çıkıldığını ve dilekçe vermek istediklerinde “*Sizi de dilekçenizi de almayacağım.*” dendiğini ileri sürmüştür.

22. Muhatap iddialara ilişkin olarak; başvuranın eşinin oğlunun yanında sürekli olarak sınıfa girmek istediğini, bunun eğitim açısından uygun olmadığı belirtilerek talebinin reddedildiğini, ancak başvuranın eşinin buna tepki gösterdiğini ve oğluna kendisinin gölge öğretmenlik yapabileceğini söylediğini; Okulun gölge öğretmenlik uygulamasının geçerli olmadığını, bunun yerine kolaylaştırıcı kişi uygulamasının bulunduğunu, ancak kolaylaştırıcı kişi uygulaması için de öğrencinin kaynaştırma raporu olması gerektiğini açıkladığını; ayrıca RAM müdürüyle telefon görüşmesi yapılarak konu hakkında bilgi alındığını; bunların yanı sıra 22/4/2025 tarihinde BEP geliştirme biriminin toplanarak başvuranın oğluna çalışma planı hazırladığını, ancak başvuranın oğlunun 22/4/2025 tarihinden sonra üç gün okula geldiğini; ayrıca sınıf öğretmeninin 23 Nisan törenine katılmaları önerisinin başvuran tarafından kabul edilmediğini; başvuranın eşinin ders saatlerinde koridorda beklemesinin uygun olmadığı uyarısına rağmen beklemekte ısrar ettiğini ve Okul idaresi ile öğretmene yönelik olarak “*Sizi şikayet ederim, sizinle uğraşırım.*”, “*Sen ne anlıyorsun da konuşuyorsun? Hem iş bilmiyorsun hem de her gün okula içip sarhoş geliyorsun.*”, “*Sen kim oluyorsun, benim okulda beklememi engelleyemezsin.*” şeklinde ifadeler kullandığını, olay sırasında telefonla görüntü kaydı almaya çalıştığını; son olarak aynı gün Okul müdür yardımcısı ve personele yönelik ifadeleri nedeniyle başvuranın eşinin özür dilediğini ifade edilmiştir.

23. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran; Okula sundukları 26/3/2025 tarihli “*BEP Toplantı Talebi*” ve “*Evrak Gönderimi Hakkında Bilgi Talebi*” konulu iki dilekçenin sistem arızası gerekçesiyle ertesi gün işleme alındığını, Okul müdürünün süreci bilinçli olarak geciktirdiğini, muhatabın öğrencinin devamsızlığı nedeniyle BEP hazırlanamayacağı yönündeki açıklamasına karşın kendilerinin BEP hazırlanmasını değil, toplantı yapılmasını talep ettiklerini, ayrıca başvuranın oğlunun devamsızlığına ilişkin Okul tarafından resmî bir bildirimde bulunulmadığını, yaşanan tartışmaların ardından sınıf değişikliği talebinde bulunduklarını, ancak bu dilekçenin de 23 Nisan etkinlikleri gerekçe gösterilerek işleme alınmadığını ifade etmiş ve iddialarını yinelemiştir. Netice itibarıyla dosya kapsamında ileri sürülen ayrımcılık iddiaları, başvuranın özel gereksinimli oğlunun eğitim hakkına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

erişimiyle ilgili olup bu çerçevede öncelikle eğitim hakkına ilişkin ilkelerin açıklanması gerekmektedir.

24. Eğitim hakkı, kişileri yoksulluktan kurtarmak, eşitsizlikleri gidermek ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için önem arz eden ve demokratik toplumun temelinde yer alan temel bir insan hakkıdır. Nitekim BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin (ÇHS) 29'uncu maddesinde eğitimin; çocuğun kişiliğinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesinin yanında insan haklarına ve temel özgürlüklere saygısının geliştirilmesi, çocuğun kendi ulusal değerleri ile birlikte diğer uygarlıklara ait değerlere saygısının geliştirilmesi, yine çocuğun anlayış, hoşgörü, barış gibi değerlere olan bağlılığının artırılması gibi hedeflere hizmet etmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu bağlamda çocuğun kişisel gelişimi ve toplumsal yaşamdaki temel değerleri benimsemesi açısından eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır.

25. EHİS'in "*Eğitim*" başlıklı 24'üncü maddesine göre eğitim hakkının ayrımcılıktan uzak ve fırsat eşitliği temelinde her bireye eşit olarak sağlanması, bu doğrultuda eğitim sisteminin her seviyede engellileri kapsayacak şekilde ve engellilere ömür boyu eğitim imkânı sağlanacak şekilde oluşturulması gerekmektedir. Engelliler, engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır. Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve ortaöğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir. Ayrıca, engelli bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalı ve engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır. Yine 5378 sayılı Kanun'un "*Eğitim ve öğretim*" başlıklı 15'inci maddesine göre engellilerin, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılması ve genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilmesi gerekmektedir.

26. Bu kapsamda eğitim çok özel bir kamu hizmeti olarak sadece doğrudan faydaları olan bir hizmet değil geniş sosyal fonksiyonları da olan bir hizmettir ve demokratik bir toplumda insan haklarının sağlanması ve devamı için eğitim hakkının vazgeçilmez ve temel bir katkısı olduğu da aşıkardır (AYM, *Selçuk Taşdemir* [GK], B. No: 2013/7860, 3/3/2016, para. 64). Öte yandan eğitimin toplum için taşıdığı öneme karşın, eğitim hakkı mutlak ve sınırsız bir hak değildir. Eğitimin niteliği gereği devlet tarafından düzenleme yapılmasını gerektirdiğinden bazı kısıtlamalara tabi tutulması da doğaldır. Şüphesiz eğitim kurumlarını düzenleyen kurallar, toplumun ihtiyaç ve kaynakları ile eğitimin farklı düzeylerine has özelliklere göre zaman ve mekan içinde değişiklik gösterebilir (AYM, *Yüksel Baran*, B. No: 2012/782, 26/6/2014, para. 37). Ancak yine de yapılan düzenlemelerin aralarında engelli öğrencilerin de bulunduğu hassasiyeti yüksek olan gruplar üzerindeki etkileri hususunda özellikle ihtiyatlı olunması gerekmektedir (AİHM, *Ozan Barış Şanlısoy/Türkiye*, B. No: 77023/12, 8/11/2016, para. 61).

27. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde eğitimin toplum ve çocuklar açısından büyük önemi olduğu, EHİS ve 5378 sayılı Kanun'da yer alan engellilerin topluma tam ve etkin katılımı açısından ise en önemli araçlardan biri olduğu açıktır. Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim de bu kapsamda önemli araçlardan biri olarak göze çarpmaktadır. Nitekim AYM'ye göre hâlihazırda mevzuatta yer alan hükümler engelli çocukların ayrımcılığa maruz kalmadan eğitim hakkına sahip olduklarını belirtmektedir. Bu bağlamda engelli çocuklar, kişisel

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

koşulları çerçevesinde ve yetkili ve sorumlu otoritelerce yapılacak değerlendirmelere bağlı olarak kamu okullarında veya özel okullarda kaynaştırma yoluyla ya da alanında ihtisaslaşmış özel eğitim kurumları vasıtasıyla eğitim alma hakkına sahiptir (TİHEK, B. No: 2024/164, K. No: 2024/1144, 6/11/2024, para. 29). Öte yandan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini öncelikle akranlarıyla birlikte kaynaştırma yoluyla sürdürmeleri esastır (AYM, *U.D.K. ve Diğerleri*, B. No: 2014/19352, 24/5/2018, para. 20-23).

28. Başvuran; oğlunun kaynaştırma eğitimi yerine usulsüz biçimde özel eğitim ana sınıfına yönlendirildiğini, ... Anaokuluna kayıt görüşmesi sırasında müdürün hareketli çocukların kaynaştırmada başarılı olamadığı ve kolaylaştırıcı kişi uygulamasının bulunmadığı yönünde ifadeler kullandığını, değerlendirmeyi yapacak Beylikdüzü RAM müdürünün arkadaşı olduğunu söylediğini, akabinde Beylikdüzü RAM tarafından bir ay arayla yapılan iki değerlendirme sonucunda oğlunun ... Anaokulunda bulunmayan özel eğitim ana sınıfına yönlendirildiğini ve 5/3/2025 tarihinde yapılan değerlendirmenin dikkat dağıtıcı unsurlar içeren, gerekli materyallerden yoksun bir odada yapılması nedeniyle sağlıklı şekilde gerçekleşmediğini iddia etmektedir.

29. Özel eğitim ve kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim kavramları, 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin "*Tanımlar ve kısaltmalar*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ş) bendinde özel eğitim; bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş eğitim programları ve özel olarak yetiştirilmiş personel ile uygun ortamlarda sürdürülen eğitim şeklinde; aynı maddenin birinci fıkrasının (ö) bendinde ise kaynaştırma bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitim şeklinde tanımlanmıştır.

30. Engelli çocukların özel eğitim sınıfına veya kaynaştırma/bütünleştirme sınıflarına yerleştirilmesine ilişkin işlemler de Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 7'nci maddesine göre; engelli öğrencilerin kaynaştırma/bütünleştirme veya özel eğitim sınıflarına yerleştirilmesine ilişkin karar, eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri sonrasında verilmektedir. İlgili Yönetmelik'e göre bu eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine ilişkin işlemler öğrencinin ilişkili olduğu rehberlik ve araştırma merkezi bünyesinde kurulan özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından yapılmaktadır. Mezkûr Yönetmelik'in "*Özel eğitim değerlendirme kurulu*" başlıklı 43'üncü maddesi uyarınca özel eğitim değerlendirme kurulları RAM müdürlüğünün teklifi ve il veya ilçe millî eğitim müdürlüğünün onayı ile RAM bünyesinde kurulmaktadır. Kurul, müdür yardımcısı başkanlığında özel eğitim hizmetleri bölüm başkanı, en az bir rehberlik öğretmeni, en az bir özel eğitim öğretmeninden oluşmaktadır. Kurula ayrıca ilgili bireyin kendisi veya velisi üye olarak katılmaktadır.

31. Mezkûr Yönetmelik'in "*Eğitsel değerlendirme ve tanılama esasları*" başlıklı 7'nci maddesinde, "*(1) Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılaması ile ilgili iş ve işlemler RAM'larda oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır. (2) Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılamasıyla ilgili ilk başvuru; okul yönetimi, veli ya da zihinsel engeli olmayan 18 yaşından büyük bireyin kendisi tarafından; resmî kurumlarda bakım ve barınma hizmetinden yararlanan bireyler için*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kurumun resmî yazı ile görevlendireceği personel tarafından RAM'a yapılır. (3) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır: a) Eğitsel değerlendirme ve tanılama uygun ortamda, bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır. Sağlık sorunları nedeniyle RAM'a gelemeyecek durumda olanların eğitsel değerlendirme ve tanılamasıyla ilgili iş ve işlemler bu bireylerin bulunduğu ortamlarda yapılır. b) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen bireyler, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirilirler. (...) c) Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında hizmet sunan kurumlarda destek eğitim almasına karar verilen öğrenciler için en fazla bir yıllık eğitim planı hazırlanır. Süresi biten planlar ihtiyaç hâlinde yenilenebilir. ç) Eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler MEBBİS-RAM Modülü üzerinden yapılır. (4) Eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri okula kayıtlı öğrenciler için okulun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından, herhangi bir okula kayıtlı olmayanlar için ise ikamet adresi ya da bakım ve barınma hizmetinden yararlandığı kurumun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından yapılır. (5) Eğitsel değerlendirme ve tanılama, bireyin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları birlikte değerlendirilerek eğitimin her tür ve kademesindeki geçişlerde yapılır. Ayrıca bireylerin eğitim performansı ve eğitim ihtiyaçları doğrultusunda veli ya da okulun yazılı talebi üzerine gerektiğinde tekrarlanır. (...) (9) Eğitsel değerlendirme ve tanılama süreci ile ilgili yapılacak iş ve işlemlerde bireyin veya velinin görüşü alınır.” şeklinde öngörülmüştür. Anılan düzenlemeler kapsamında, engelli öğrencilerin eğitim hayatına ne şekilde devam edeceklerine ilişkin kararın, öğrencilerin akademik ve sosyal yetenekleri, eğitim ihtiyaçları, hâlihazırda eğitim hayatındaki başarıları gibi hususlar değerlendirilerek ve çocuk ile doğrudan çalışan eğitimciler ile velilerin görüşleri alınarak çocuk eğitimi alanında çalışan uzmanlar tarafından verilmesi gerektiği görülmektedir. Bu doğrultuda, engelli bir öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecini uzmanlar eliyle yürütmek ve bir rapor oluşturarak bu hususu karara bağlamak Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında özel eğitim değerlendirme kurullarına verilmiştir.

32. Mezîr Yönetmelik'in “Özel eğitim hizmetleri kuruluna yapılacak itirazlar” başlıklı 42'nci maddesinde, “(1) Özel eğitim hizmetleri kuruluna yapılacak itirazların değerlendirilmesine ilişkin iş ve işlemler aşağıdaki hususlara göre yürütülür. a) Veli, eğitsel değerlendirme ve tanılama ya da yerleştirme kararlarına, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz iş günü içinde itiraz edebilir. b) Yerleştirme kararı verilen okul yönetimi, öğrencilerin okula kayıt tarihinden itibaren en az otuz iş günü izleme süreci sonunda öğrenciyle ilgili eğitsel değerlendirme ve tanılama ya da yerleştirme kararına itiraz edebilir. c) İl veya ilçe özel eğitim hizmetleri kuruluna yapılacak itirazlar, itirazın kurula ulaştığı günden itibaren en geç otuz iş günü içerisinde sonuçlandırılır. Sonuç veliye, okula ve RAM'a yazılı olarak bildirilir.” şeklinde; anılan Yönetmelik'in “Özel eğitim değerlendirme kurulunun görevleri” başlıklı 44'üncü maddesinde ise, “(1) Özel eğitim değerlendirme kurulunun görevleri şunlardır: a) Bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılamasını yaparak özel eğitim ihtiyacına karar vermek. b) Eğitsel değerlendirme ve tanılaması yapılan bireyler için Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenleyerek RAM müdürünün onayına sunmak. c) Bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılamasına ilişkin bilgi ve belgelerin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

yer aldığı dosyayı incelemek. ç) İtirazların değerlendirilmesi amacıyla yönlendirilen bireylerin yeniden eğitsel değerlendirme ve tanılmasını yapmak. d) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunu dikkate alarak birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamı ve özel eğitim hizmetine ilişkin öneride bulunmak. e) Ailenin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine katılımını ve bilgilendirilmesini sağlamak. (...)” şeklinde düzenlemeler bulunmaktadır.

33. Muhatap tarafından sunulan 28/2/2025 tarihli Beylikdüzü İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurul Toplantısı Karar Tutanağında “(...)...’in 10/2/2025 tarihli dilekçesi incelenmiş olup ... T.C. kimlik numaralı ...’in RAM tarafından 5/3/2025 tarihinde ek incelemesinin gerçekleştirilerek alınan karara bağlı olarak sürecin izlenmesine,(...)” şeklinde değerlendirmede bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte başvuran, Beylikdüzü RAM’a yazılan 5/3/2025 tarihli dilekçede oğlunun özel eğitim ana sınıfı yerine kaynaştırma eğitimine yönlendirilmesini talep etmiştir. Söz konusu talebe ilişkin olarak muhatap Kurumun 18/3/2025 tarihli cevabında “... ÖEDK ve ÖEH Kurulu ile birey için alınan Özel Eğitim Anasınıfı (... Ay) resmî tedbiri için Beylikdüzü İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim ve Rehberlik Bölümü’ne vermiş olduğunuz dilekçeye bağlı olarak (...) ...’a birey üstün yararı gereği 5/3/2025 tarihinde yeniden inceleme için randevu verilmiş ve bireyin yeniden incelemesi gerçekleştirilmiştir. Yeniden incelemeye ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalarda, tüm incelemelerde olduğu üzere eğitsel değerlendirme ve tanılamaya ilişkin Bakanlığımız esasları dikkate alınmıştır. Gerçekleştirilen eğitsel değerlendirme ve tanılama süreçlerinde bireyden alınan performans, bireyin kayıtlı olduğu okuldan alınan yazı, velinin öğrenci gelişim süreçlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu evraklar esas alınarak oluşturulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurul Kararı İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu’na sunulmuştur.” şeklinde belirtilmiştir. Dolayısıyla, başvuranın muhatap Kurumun işlemlerine karşı mevzuatta öngörülen itiraz mekanizmalarını kullandığı, muhatap Kurumun ise yeniden değerlendirme sürecini başlatarak çocuğun durumunu Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu nezdinde tekrar ele aldığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, sürecin idarenin düzenleyici ve denetleyici yetkisi kapsamında yürütüldüğü, karar alma mekanizmalarının işletildiği ve işlem tesisinde başvuran aleyhine farklı veya ayrımcı bir muamele ya da mevzuata aykırı bir uygulama tespit edilmediği değerlendirilmektedir.

34. Bununla birlikte başvuran 28/3/2025 tarihinde diğer oğullarında ...gen bozukluğunun (... Sendromu) tespit edildiğini, sendromun otizmden farklı olarak daha hızlı gelişim potansiyeli sunduğunu, genetik uzmanı tarafından ...’ın da benzer semptomlar gösterdiği ve onun için de aynı tanının geçerli olabileceğinin ifade edildiğini, söz konusu hususlar ışığında özel eğitim ana sınıfı kararının değiştirilerek kaynaştırma eğitimine geçilmesi talebiyle 29/4/2025 tarihinde muhatap Kuruma yeni bir dilekçe sunduklarını ifade etmiştir. Dosya kapsamında, söz konusu dilekçeye eklenen ... Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı uzman hekimi tarafından hazırlanan 10/4/2025 tarihli görüş yazısında, “(...) sosyalleşmesi için okula gitmesi gerekmektedir. Okula devam önerilmektedir.” ibaresinin yer aldığı görülmüştür. Söz konusu raporun başvuranın diğer oğlu ... hakkında düzenlendiği, tıbbi değerlendirmenin ... hakkında yapılmadığı ve netice itibarıyla; söz konusu görüşte, başvuranın oğlu ...’ın kaynaştırma eğitimine yönlendirmesini gerektirecek nitelikte bir değerlendirmede

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

bulunulmadığı anlaşılmaktadır.

35. Muhatap Kurum tarafından, başvuranın 29/4/2025 tarihli dilekçesine ilişkin yazılan 8/5/2025 tarihli cevapta,“(…) veli itirazı doğrultusunda birey üstün yararı gözetilerek 28/2/2025 tarih ve ... İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurul kararı ile 5/3/2025 tarihinde yeniden inceleme amaçlı birey randevusu oluşturularak velinin davet edilmesi kararı alınmıştır. (...) İtiraza bağlı yeniden değerlendirme sonrasında alınan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu kararı 17/3/2025 tarih ve ... karar sayılı İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu'nda karara bağlanmıştır. Yeniden inceleme süreci sonucunda MEBBİS RAM Modülü itiraza bağlı rapor girişi ile düzenlenen Özel Eğitim Anasınıfı (... Ay) Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu kararı ve bireyin eğitim süreçlerinden üst düzeyde yararlandırılabilmesi için resmi tedbir kararına uygun yerleştirme yapılarak eğitim süreçlerinde devamlılığın sağlanmasının önemi konusunda veli bilgilendirilmiştir. İlk inceleme ve itiraza bağlı olarak birey üstün yararı gereği yeniden inceleme süreçlerinde farklı uzmanlar tarafından değerlendirmeler gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Veli ...'ın ilgi yazınız ekinde sunmuş olduğu 21/4/2025 tarihli dilekçesi incelenmiş olup yazıda sunulan Tüm Ekzom Dizileme Raporu'nun ... T.C. kimlik numaralı ...'a ait olmadığı, bireyin kardeşine ait olduğunun belirtildiği tespit edilmiştir. İlgi dilekçe ve eklerinde belirtilen tanılara ilişkin şüphe bağlamında bireyin sağlık kuruluşunda yeniden değerlendirilmesi sonucunda Sağlık Bakanlığı e-rapor doğrulama sisteminde doğrulanabilir güncel bir rapor sunulması durumunda, Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden ivedilikle yeniden randevu alınabileceği; ayrıca eğitim süreçlerindeki devamlılığının sağlanması ve bireyin eğitim sürecinin ihmal edilmemesi için alınan resmi tedbir kararının ivedilikle yerine getirilmesi ve okula devamı sağlanacak birey ile ilgili izleme süreçlerine bağlı olarak gelişmelerin tüm taraflarca takibinin uygun olacağı konusunda velinin yeniden önemle ve hassasiyetle bilgilendirilmesi gerektiği hususunda; (...)” şeklinde belirtildiği görülmüştür. Bu çerçevede muhatap Kurumun, başvuran tarafından sunulan raporun diğer oğullarına ait olduğunu tespit ederek değerlendirmeye esas almamasının mevzuat hükümleriyle uyumlu olduğu, ayrıca Kurumun doğru kişiye ait güncel ve doğrulanabilir bir rapor sunulması hâlinde yeniden inceleme yapılacağını belirtmek suretiyle süreci erişilebilir kıldığı görülmektedir. Bu nedenle, başvuranın diğer oğullarına ait tıbbi raporu sunması karşısında muhatap Kurumun bu belgeyi kabul etmemesinin objektif ve haklı bir gerekçeye dayandığı ve somut olayda bu yönüyle ayrımcılık yasağı ihlali bulunmadığı değerlendirilmektedir.

36. Dosya kapsamında başvuran tarafından, eğitsel değerlendirme sürecinin gerçekleştirildiği ortamın dikkat dağıtıcı unsurlar içerdiği ve değerlendirme için gerekli materyallerin bulunmadığı yönünde iddialarda bulunulmuş ise de, bu iddialar somut ve objektif nitelikte delillerle desteklenmemiştir. İspat yüküne ilişkin olarak 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde, “Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede Kuruma yapılan başvurularda ispat yükünün yer değiştirmesi için başvuranın iddiasının gerçekliğine dair kuvvetli emareler ile karine oluşturan olguların varlığının ortaya koyulması gerekmektedir. Somut olay kapsamında söz konusu iddiaları doğrulayan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

herhangi bir belge veya kayıt sunulmamıştır. Kaldı ki başvuran, sürece ilişkin olarak mevzuatta öngörülen itiraz mekanizmalarını kullanmış, yapılan itirazlar neticesinde değerlendirme süreci ilgili kurullarca tekrar edilmiştir. Bu durum, iddiaların muhatap Kurum tarafından yeniden gözden geçirildiğini ve gerekli prosedürlerin işletildiğini göstermekte olup eldeki bilgi ve belgeler ışığında söz konusu iddialar bakımından ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmektedir.

37. Yukarıda da bahsedildiği üzere eğitim hakkı tüm çocuklar için önemli olmakla birlikte engelli çocukların bağımsız bireyler olarak tam ve etkin bir şekilde topluma katılımı için özel bir önem arz etmektedir ve engelli çocukların normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte kaynaştırma/bütünleştirme öğrencisi olarak eğitim alması onlar açısından en uygun yöntemdir. Ancak eğitim hakkı çok önemli bir hak olmasına rağmen mutlak ve sınırsız bir hak niteliğinde değildir. Bu hakkın her bireye eşit olarak sağlanması ve eğitimde belli standartların oluşturulması için devletler tarafından bu hakka ilişkin birtakım düzenlemeler yapılması olağan olarak değerlendirilmektedir. Engelli öğrencilerin engel durumu, akademik başarısı, davranış durumu, eğitim hayatındaki uyumu gibi birçok kıstas kapsamında bir değerlendirmeye tabi tutulması ve buna göre özel eğitim veya kaynaştırma öğrencisi olarak belirlenmesi de bu kapsama girmektedir. Öğrencilerin değerlendirilmesine ilişkin olarak yapılan işlemler, konuya ilişkin düzenlemelere uygun olarak ve ilgili uzmanların görüşleri doğrultusunda yapıldığı takdirde idareye tanınan bu takdir yetkisinin doğru bir şekilde kullanıldığı söylenebilecektir. Nitekim tüm engelli bireylerin kaynaştırma öğrencisi olması mümkün olmayıp hangi öğrencilerin kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimini sürdüreceğine bu kurallar kapsamında karar verilmesi gerekmektedir (TİHEK, K. No: 2024/1144, para. 36). Başvuru konusu işlemlerin bütünü incelendiğinde; eğitsel tanılama sürecine ilişkin iş ve işlemlerin mevzuatta öngörülen esaslar çerçevesinde yapıldığı, itirazlar üzerine gerekli incelemelerin tekrar edildiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvuranın oğlu açısından ayrımcılık teşkil edecek farklı bir muamelenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

38. Başvuranın bir diğer iddiası ise ... Anaokulu tarafından BEP toplantısının yapılmadığına ilişkindir. Başvuran; 27/3/2025 tarihinde oğlu için BEP toplantısı düzenlenmesi talebiyle ... Anaokulu Müdürlüğüne dilekçe verdiğini, gelen cevapta “*Öğrencimiz ... kayıt işleminin tamamlanmasının ardından fiilen okulumuzdaki eğitim faaliyetlerine hiç devam etmediğinden (...) BEP toplantısı düzenlenememiştir.*” şeklinde belirtildiğini, dolayısıyla muhatap Okulun kendi sebep olduğu devamsızlık durumunu BEP toplantısını yapmamanın gerekçesi olarak sunduğunu iddia etmektedir. Muhatap Kurum ise başvuranın oğlunun okula 21/4/2025 tarihinde başladığını, BEP geliştirme biriminin 22/4/2025 tarihinde toplanarak öğrenciye yönelik olarak çalışma planı hazırladığını, ancak öğrencinin 22/4/2025 tarihinden itibaren toplam üç gün okula geldiğini ve her bir gün birer saat süreyle sınıf ortamında bulunduğunu belirtmiştir.

39. Bireyselleştirilmiş eğitim programı, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programını ifade etmektedir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nin “*Bireyselleştirilmiş eğitim programı*” başlıklı 20’nci maddesinde “*(1) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için takip edecekleri eğitim programı temel alınarak BEP hazırlanması esastır. Bu programda; a) Eğitim planında yer alan yıllık amaçlara ve kısa dönemli*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

amaçlara, b) Sunulacak destek eğitim hizmetinin türüne, süresine ve hizmetin kimler tarafından nasıl sağlanacağına, c) Öğretim ve değerlendirmede kullanılacak yöntem ve teknikler ile öğretim materyallerine, ç) Eğitim ortamına ilişkin düzenlemelere, d) Davranış problemlerini önlemeye ya da azaltmaya yönelik tedbirler ile olumlu davranış kazandırmaya yönelik uygulanacak yöntem ve tekniklere, e) Öğrencinin kişisel bilgilerine yer verilir.” şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Mezkûr Yönetmelik’in 47’nci maddesine göre ise BEP geliştirme birimi okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında; rehberlik öğretmeni, öğrencinin sınıf öğretmeni, öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri, öğrencinin velisi ve öğrenciden oluşmaktadır. BEP geliştirme birimi, ders yılının başında oluşturularak birim toplantıları planlanır. İhtiyaç duyulması hâlinde aynı ders yılı içerisinde farklı zamanlarda da okulda BEP geliştirme birimi toplantısı yapılabilir (Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, Ankara, 2022, s. 9).

40. Muhatap tarafından sunulan 22/4/2025 tarihli BEP toplantısı tutanağında “(...)BEP toplantısı talebi ve öğrencinin Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Karar Raporu (Özel eğitim sınıfı yönlendirme karar mevcuttur) okulumuz BEP Geliştirme birimince değerlendirilmiştir. Söz konusu raporun, RAM tarafından öğrencinin özel eğitim sınıfına yerleştirilmesine yönelik hazırlandığı, bu doğrultuda öğrencinin normal/örgün eğitim sınıfı yerine okulumuzda da mevcut olmayan ve RAM tarafından yönlendirildiği okulun özel eğitim sınıfında eğitim alması gerektiği görülmüştür. Okul Müdürü ... öğrencinin okulumuzdaki eğitim-öğretim faaliyetlerine daha önce hiç katılım sağlamadığını ifade etmiş; ayrıca Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği gereğince BEP hazırlanabilmesi için öğrencinin eğitim sürecine aktif olarak katılması ve bireysel gelişim özelliklerinin doğrudan gözlemlenmesinin zorunlu olduğunu ve Kaynaştırma eğitimi raporunun olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu çerçevede, öğrenci için en uygun eğitim ortamının özel eğitim sınıfı olacağı değerlendirilmiştir. Ancak, velinin öğrenciyi kayıtlı bulunduğu okula göndermek istemesi ve eğitim hakkı engellenemez ilkesi gereği bu talebinde ısrarcı olması nedeniyle, BEP kapsamında yapılabilecek çalışmalar kurul tarafından değerlendirilmiştir. Rehber öğretmen ... öğrencinin Bireysel Eğitim Planının hazırlanması için öğrenciye ait olan kaynaştırma eğitimi raporunun olması gerektiği, ayrıca 3 hafta boyunca sınıf öğretmeni tarafından öğrencinin aktif olarak gözlemlenip Kaba Değerlendirme Formu'nun doldurulması gerektiğini ve ardından öğrenciye uygun Bireysel Eğitim Planının oluşturulacağını ifade etti.(...)” şeklinde belirtilmiştir. Tutanağın “Alınan Kararlar” kısmında ise “1. Öğrencinin Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu raporu doğrultusunda özel eğitim ana sınıfına girmesi gerektiği konusunda yeniden bilgilendirme yapılmasına; velinin öğrenciyi kayıtlı bulunduğu okula göndermek istemesindeki ısrarı ve eğitim hakkı engellenemez ilkesi gereği, özel eğitim ihtiyacına yönelik öğrenci için uygun eğitim ortamının hazırlanmasına, okula devam ettiği sürece gerekli eğitim desteği sağlanmasına, 2. Öğrencinin Kaba Değerlendirme Formunun doldurulabilmesi için 3 hafta süre ile sınıf öğretmeni tarafından gözlemlenmesine, 3. Kaba Değerlendirme Formunun doldurulmasına müteakip BEP Geliştirme Ekibi üyelerinin ve velinin katılımı ile öğrencinin Bireysel Eğitim Planının oluşturulmasına; karar verilmiştir.” ifadeleri mevcuttur. Bununla birlikte; muhatap Kurum tarafından sunulan öğrenci yoklama çizelgesinden başvuranın oğlunun yalnızca 21/4/2025, 29/4/2025 ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

6/5/2025 tarihlerinde okula geldiği anlaşılmıştır.

41. Başvuranın ... Anaokulu Müdürlüğüne sunduğu 27/3/2025 tarihli “BEP Toplantısı Talebi” konulu dilekçede ise oğlunun eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi, uygun hedeflerin belirlenmesi ve eğitimin daha verimli hâle gelmesi için BEP toplantısının en kısa sürede gerçekleştirilmesini talep ettiği görülmüştür. Söz konusu dilekçeye ilişkin muhatap Kurum tarafından verilen 10/4/2025 tarihli cevapta“(…) öğrenciniz ... kayıt işleminin tamamlanmasının ardından filen okulumuzdaki eğitim öğretim faaliyetlerine hiç devam etmediğinden, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği gereğince de BEP hazırlanabilmesi için öğrencinin eğitim sürecine katılım sağlaması ve bireysel gelişim özelliklerinin doğrudan gözlemlenmesi gerektiğinden, öğrenciniz ... için eğitim ortamında gözlem yapılması ve bireyselleştirilmiş hedefler belirlenmesi mümkün olamamış, bu sebeple BEP toplantısı düzenlenememiştir. (...) 3/2/2025 tarihinde yapılan eğitsel değerlendirme ve İlçe Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu kararı doğrultusunda özel eğitim sınıfı bulunan bir okula nakil işlemlerinin yapılması gerektiği tarafınıza bildirilmiştir.” şeklinde beyanda bulunulmuştur.

42. BEP hazırlanması için öncelikle öğrenci hakkında bilgi ve veri toplanması gerekmektedir. Bu kapsamda öğrenci ile ilgili olarak; özel eğitim ihtiyacına yönelik aldığı tanı, ailesi ile ilgili bilgiler, sağlık durumu, akademik başarısı, sosyal davranışı, iletişim becerileri, yetenekleri ve ilgileri, öğrenme biçimleri gibi konularda bilgi toplanabilir (Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, s. 10-11). Akabinde, öğrencinin eğitsel performansının değerlendirilmesi ve öncelikli öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi, her bir öğrenme ihtiyacına yönelik amaç belirlenmesi, amaçlara yönelik strateji ve kaynakların belirlenmesi ve BEP’in değerlendirilmesi için tarih belirlenmesi aşamaları gerçekleşmektedir. Bununla birlikte; BEP’in kişiye özgü olduğu unutulmamalı ve amaçlar yazılırken amaç ifadelerinin öznesi olarak öğrencinin ismi belirtilmelidir. Etkili bir BEP; öğrenci merkezli, öğrencinin bireysel ihtiyaçlarını gözetken, kapsayıcı, erişilebilir, bütüncül ve iş birliğiyle hazırlanmış olmalıdır (Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, s. 14). Dolayısıyla BEP hazırlanması için öğrencinin yakından gözlemlenmesi gerekmektedir. Nitekim 22/4/2025 tarihli BEP Geliştirme Ekibi Toplantısı Tutanağı’nda da öğrencinin kaba değerlendirme formunun doldurulabilmesi için 3 hafta süre ile sınıf öğretmeni tarafından gözlemlenmesine ve kaba değerlendirme formunun doldurulmasına müteakip BEP Geliştirme Ekibi üyelerinin ve velinin katılımı ile öğrencinin BEP oluşturulmasına karar verildiği görülmüştür. Dosya kapsamında sunulan bilgi ve belgelerden, başvuranın oğlunun yalnızca üç gün okula geldiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla, başvuranın oğlunun devamsızlığı sebebiyle sınıf öğretmeni tarafından kaba değerlendirme formunun doldurulamadığı ve sürecin başlatılamadığı anlaşılmıştır. Netice itibarıyla, BEP sürecinin başlatılabilmesi için zorunlu olan gözlem ve veri toplama aşamasının devamsızlık nedeniyle gerçekleştirilemediği, bu durumun sınıf öğretmenin kaba değerlendirme formunu doldurmasını ve BEP oluşturma sürecinin başlatılmasını objektif olarak imkânsız kıldığı anlaşılmaktadır. Başvuranın iddiaları bakımından, sürecin işletilememesinin idarenin keyfi bir tutumundan değil, öğrencinin gerekli süre boyunca eğitim ortamında bulunmamasından kaynaklandığı görülmektedir. Bu çerçevede, somut olayda başvuranın oğluna yönelik ayrımcı bir uygulamanın ya da BEP sürecinin engellendiğine ilişkin bir hususun bulunmadığı değerlendirilmektedir.

43. Başvuranın bir diğer iddiası, eşinin kolaylaştırıcı kişi olarak okulda bulunma talebinin kabul edilmediği

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

yönündedir. Kolaylaştırıcı kişi mevzuatta yer almamakla birlikte uygulamada kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan öğrencilere okulda ve sınıfta destek olmak amacıyla görevlendiren kişiyi ifade etmektedir. Bu kişiler özel gereksinimli öğrencinin ailesinin teklifi ve BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda belirlenmektedir (TİHEK, B. No: 2021/325, K. No: 2022/489, 9/8/2022, para. 19). Somut olayda ise başvuranın oğlunun Beylikdüzü RAM tarafından alınan Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı doğrultusunda tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim yerine özel eğitim ana sınıfına yönlendirilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla çocuğun kaynaştırma öğrencisi olmaması nedeniyle kolaylaştırıcı kişi uygulamasından yararlanabilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Zira kolaylaştırıcı kişi uygulaması yalnızca kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimini sürdüren öğrencilere yönelik bir destek mekanizmasıdır ve özel eğitim sınıflarında uygulanmamaktadır. Bu nedenle, başvuranın kolaylaştırıcı kişi talebinin Okul tarafından reddedilmesinin yönlendirme kararının doğal bir sonucu olduğu, objektif bir gerekçeye dayandığı ve bu konuda ayrımcılık yasağını ihlal eden bir uygulamanın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

44. Bununla birlikte başvuran; 21/4/2025 tarihinde oğlunun sınıf öğretmeninin “*23 Nisan kutlamasında ...'yı okula getirmeyin, ilgilenemeyeceğim.*” dediğini, eşinin kolaylaştırıcı kişi olarak okulda bulunma durumuna ilişkin olarak ise “*Burada MEB'in kuralları değil, bu okulun kendi kuralları geçerli. Sizi okulda istemiyorum.*” ifadesinin kullanıldığını, çıkış saatine 20 dakika varken “*Çocuğu da alın gidin.*” dediğini, yasal haklarını gösteren belgeyi sunacaklarını ifade ettiklerinde “*Sizi de, dilekçenizi de almayacağım.*” cevabını verdiğini öne sürmüştür. Söz konusu iddiaya ilişkin olarak muhatap Kurum; kayıt haftasında düzenlenecek olan 23 Nisan törenine çocuğun katılması önerisinin başvuran ve eşinin müsait olmaması gerekçesiyle kabul edilmediğini, öğretmen ile öğrenci derse girdikten sonra başvuranın eşinin Okul koridorunda beklediğini, öğrenci güvenliği ve eğitim ortamının düzeni açısından velilerin ders saatlerinde katta beklemesinin uygun olmadığını, başvuranın eşinin okul girişinde beklemesi gerektiğini, yoksa diğer çocukların velileri gördüklerinde olumsuz etkilendiğini, uyarılara rağmen başvuranın eşinin bu kurala uymadığını, Okul müdürüne ve sınıf öğretmenine yönelik olarak “*Sizi şikayet ederim, sizinle uğraşırım.*”, “*Sen ne anlıyorsun da konuşuyorsun! Hem iş bilmiyorsun hem de her gün okula içip sarhoş geliyorsun.*”, “*Sen kim oluyorsun, benim okulda beklememi engelleyemezsin.*” ifadelerini kullandığını, öğretmenin sakinleştirme çabasına rağmen “*Ben seni değil, çocuğumu çekiyorum.*” diyerek telefon ile görüntü kaydı almaya çalıştığını, yine aynı gün içinde söz konusu ifadelerinden dolayı tanıklar huzurunda başvuranın eşinin özür dilediğini ifade etmiştir.

45. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması, ayrımcılık kastı ve ayrımcı edim kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir biçimde göstermediğinden oldukça güçtür. Nitekim AİHM de bu açıdan makul şüphe bırakmayacak bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkeme'ye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan* [BD], B. No: 43577/98, 6/7/2005, para. 147). AİHM, ayrımcılık iddiasında bulunan başvuruçunun kendisine farklı muamelede bulunduğunu Mahkeme önünde göstermesi gerektiğini belirtmektedir. Ayrımcılığın Mahkeme önünde ispat edilmiş sayılması için başvuran tarafından ileri sürülen deliller ve somut olayın özelliklerinin muamelede farklılığın olduğuna ilişkin makul şüphenin ötesinde bir ispat oluşturması gerekir. Mahkeme'ye göre Sözleşme'nin gerektirdiği ispat standardı, makul şüphenin ötesindeki

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ispattır (AİHM, *Velikova/Bulgaristan*, B. No: 41488/98, 18/5/1999, para. 92). Dosya kapsamında; başvuran tarafından, engellilik temeline dayalı olarak farklı ve olumsuz bir muameleye tabi tutulduğunu gösterebilecek nitelikte, somut olayla doğrudan ilişkilendirilebilir bir delil, tanık beyanı, kayıt veya emare sunulmadığı, iddiaların büyük ölçüde taraflar arasındaki sözlü tartışmalara ve yorumlara dayandığı anlaşılmıştır. Bu nedenle, başvuranın öne sürdüğü iddiaların ayrımcılık iddiasını destekleyecek düzeyde kuvvetli emare oluşturmadığı, dolayısıyla ispat yükünün yer değiştirmesini gerektirmediği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, somut olayda engellilik temelinde ayrımcı muameleye ilişkin olarak makul şüphenin ötesine geçen bir ispat düzeyine ulaşılamadığı kanaatine varılmıştır.

46. Başvuruya ilişkin süreç bir bütün olarak değerlendirildiğinde, muhatap Kurumun tüm işlem ve değerlendirmelerini ilgili mevzuat dâhilinde gerçekleştirmeye çalıştığı, yönlendirme, değerlendirme ve iletişim süreçlerinde başvuranın oğlunun engellilik temeline dayalı olarak farklılaştırılmış veya olumsuz bir muameleye tabi tutulduğunu gösteren herhangi bir somut olguya rastlanmadığı değerlendirilmiştir. Netice itibarıyla, başvuruya konu eylem ve işlemlerin 6701 sayılı Kanun'da tanımlanan engellilik temelinde ayrımcılık niteliği taşımadığı ve ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/01/2026 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>